

М Е Т О Д И К А

НА ЗАД „ЕНЕРГИЯ“

ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯТА ЗА ИМУЩЕСТВЕНИ И НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ ВСЛЕДСТВИЕ НА ТЕЛЕСНО УВРЕЖДАНЕ ИЛИ СМЪРТ, ПРИЧИНЕНИ ПРИ ПТП

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата Методика е приета от Съвет на директорите на ЗАД „ЕНЕРГИЯ“ на основание чл.21 ал.3 от Наредба №49/16.10.2014г. за задължителното застраховане на КФН, обн. ДВ бр.30/31.10.2014г. (за краткост Наредбата) и влиза в сила от 04.05.2015г. съгласно параграф 11 от Преходните и заключителните разпоредби на Наредбата.

Методиката има за цел да уреди реда за предявяване и разглеждане на претенции за изплащане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт, причинени от ПТП, необходимите документи, удостоверяващи основанието и размера на вредите, критериите за оценка на вредите и определяне на обезщетението.

ГЛАВА I

ПРЕДЯВЯВАНЕ НА ПРЕТЕНЦИИ И НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ

1. По реда на настоящата методика се разглеждат претенции и се определят обезщетения за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесни увреждания или смърт, настъпили като пряка и непосредствена последица от ПТП, причинено по вина на водач, собственик/ползвател на МПС, чиято гражданска отговорност е застрахована в ЗАД „ЕНЕРГИЯ“ съгласно застрахователното покритие, във връзка с разпоредбата на чл.267, ал.1 и следващите от Кодекса за застраховането (КЗ) и при спазване на задължителните лимити на отговорност по чл.266 от КЗ.

2. Право да претендира за обезщетение за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт има всяко трето лице, различно от прекия причинител на вредите, чието увреждане/смърт се явява пряка и непосредствена последица от ПТП.

3. Третите увредени/пострадали лица в резултат на засстрахователно събитие по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ подават писмено Уведомление за предявяване на претенция пред ЗАД „ЕНЕРГИЯ“ АД, в което посочват:

3.1 трите си имена по документ за самоличност, ЕГН, точен и пълен адрес, и телефон за контакт;

3.2 дата, място и обстоятелства, при които е настъпило застрахователното събитие;

3.3 регистрационен номер на увредилото ги МПС, имената на водача и номера на застрахователната полица, въз основа на която се претендира обезщетението;

3.4 вида на вредите, за които се твърди, че са пряка и непосредствена последица от ПТП и за които се претендира обезщетението;

3.5 размер на претендираното обезщетение поотделно за имуществени и неимуществени вреди, както и за всеки един от претендиращите, ако е подадена една обща молба от няколко пострадали/увредени лица;

3.6 предявяван ли е иск по съдебен ред за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди за същото застрахователно събитие, ако да – срещу кого, пред кой съд, за какви суми и евентуално присъдено ли е с влязъл в сила съдебен акт, съответно изплатено ли е това обезщетение;

3.7 описание на приложените документи;

4. Писмената претенция се подписва лично от молителя или от упълномощено от него лице, в който случай към уведомлението се прилага и копие от пълномощното. Пълномощното трябва да бъде или с нотариална заверка на подписа на упълномощителя, или адвокатско пълномощно от кочан и да съдържа изрични пълномощия за предявяване на претенция за изплащане на застрахователно обезщетение, за водене на преговори и сключване на споразумение за изплащане на определено обезщетение, респ. за крайно и окончателно уреждане на претенцията.

5. Пострадалото/увреденото лице носи тежестта да докаже основателността и размера на претенцията си, поради което към писмената претенция се прилагат и следните документи:

6. Общи документи:

- оригинал или официално заверен препис от документ, издаден от компетентен държавен орган, удостоверяващ настъпването на застрахователното събитие, обстоятелствата, при които е настъпило и участието на пострадалия, като например: констативен протокол за ПТП с пострадали лица; протокол за ПТП от бланка; присъда, решение, постановление на разследващ орган на досъдебното производство и други подобни;

- оригинал или официално заверен препис от документ, издаден от компетентен държавен орган, удостоверяващ вината на застрахования водач/ собственик/ползвател на МПС, като например, но не само: влезли в сила присъда, решение, постановление на разследващ орган на досъдебното производство, наказателно постановление за налагане на административно наказание и други;

Описаните по-горе документи се представят от молителя, когато той е страна в съответния процес/процедура и/или е лице, което по закон се уведомява за резултатите от воденото разследване/дело;

- номер на банковата сметка, по която да бъде преведено обезщетението;

- пълномощно в оригинал, когато се иска обезщетението да бъде преведено по банкова сметка на пълномощника, съдържащо изрично упълномощаване обезщетението да се получи от пълномощника;

- декларация по образец на застрахователя за предявяването, респ. получаването на обезщетение за същите вреди от други лица и застрахователи, вкл. от виновния водач, респ. неговите наследници;

- други документи, които по преценка на правоимащото лице/неговия пълномощник или застрахователя могат да допринесат за изясняване на конкретния случай и определяне размера на обезщетението;

7. Документи, които се представят при претенция за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане:

- първична и последваща медицинска документация, от която да е видно какви са настъпилите в резултат на събитието увреждания на здравето и телесната цялост на пострадалия, характера и степента на увреждането/ията, проведеното лечение, наличието на трайно или временно разстройство на здравето, като например, но не само: епикризи, медицинско свидетелство от съдебен лекар, медицински направления, фишове за извършени прегледи, медицински документи за извършени специализирани изследвания и резултати от тях, ЕЕГ, рентгенови снимки и/или разчитания на същите, болнични листове за временна нетрудоспособност, решения на ТЕЛК или други; медицинските документи се представят в оригинал или в заверено четливо копие;

8. Документи, които се представят при претенция за изплащане на обезщетение за имуществени вреди под формата на разходи за лечение, лекарства и помощни средства вследствие на телесно увреждане:

- разходно-оправдателни документи, удостоверяващи направените разходи за лечение и лекарства, като например, но не само: фактури, касови бонове и други;

9. Документи, които се представят при претенция за изплащане на обезщетение за неимуществени вреди вследствие на смърт:

- акт за смърт;

- удостоверение за наследници;

- акт за раждане; удостоверение за родствени връзки или друг документ, удостоверяващ родствената връзка между правоимащото лице и загиналото при ПТП лице.

10. Документи, които се представят при претенция за изплащане на обезщетение за имуществени вреди вследствие на смърт:

- разходно-оправдателни документи, удостоверяващи направени обичайни разходи за погребение и траурни ритуали;

11. Претенцията се предявява в офиса на ЗАД „ЕНЕРГИЯ“ на адрес: гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ №33, както и във всяко представителство на дружеството на територията на страната, по пощата или в деловодството, където задължително се поставя входящ номер и дата, включително такива се поставят и на претенциите, отправени по пощата.

11.1 Когато претенцията е депозирана в представителство на ЗАД „ЕНЕРГИЯ“ в страната, различно от горепосочения адрес, съответният служител е длъжен да заведе претенцията с входящ № и дата на съответното представителство и да изпрати същата в ЦУ на ЗАД „Енергия“.

11.2 На всяка заведена претенция съответства номер на щета. Ако дружеството по друг повод е узнало за настъпването на събитието и е регистрирало щета, същата се обединява с постъпилата впоследствие претенция.

11.3 Правоимащото лице се уведомява писмено за документите, които следва да представи с оглед настоящата методика за установяване на претенцията му по основание и размер.

ГЛАВА II

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ПРЕТЕНЦИИТЕ

12. Обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане и смърт се определят от Застрахователна експертна комисия (ЗЕК) в състав, назначен със Заповед на Изпълнителния директор на дружеството, включващ задължително лекар-експерт и юрист.

13. Комисията заседава при необходимост, като за всяко заседание се изготвя протоколно решение, отразяващо взетото решение по претенцията.

13.1 Претенциите за обезщетяване на имуществени вреди, свързани с неимуществените и изразяващи се в направни разходи по лечение на увреденото лице като лекарства, медикаменти, медицинско обслужване и други, се разглеждат в една преписка с претенциите за неимуществените вреди.

14. Всички събрани по щетата документи, когато се касае за обезщетение за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт, се изпращат предварително на лекаря – експерт за изготвяне на медицинско заключение, отразяващо вида, степента и характера на получените от застрахователното събитие увреждания, наличието на пряка причинно-следствена връзка с механизма на ПТП, необходимите и целесъобразни разходи за лечение, лекарства и друга подобна информация, която е от значение за определяне на обезщетението по основание и размер.

15. Пострадалото/увреденото лице, респ. неговият пълномощник се уведомяват писмено за взетото решение по претенцията, когато същата се уважава, на същите се предлага и подписването на споразумение за крайно и окончателно уреждане на случая. Независимо от волята на правоимащия (дали приема или не сключване на споразумение), определеното от ЗЕК обезщетение се изплаща по предоставената банкова сметка при спазване на сроковете за определяне и изплащане на обезщетения по КЗ.

16. ЗАД „ЕНЕРГИЯ“ може да преразглежда възражения на пострадалите/увредените лица за несъгласие с първоначално определения размер на обезщетението, само ако с възражението са представени нови (нововъзникнали или новоузнати) документи, обосноваващи по-висок размер на обезщетението. Редът за преразглеждане на претенцията е идентичен както при първоначалното разглеждане на същата.

ГЛАВА III

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ВРЕДИТЕ

17. Критерии за оценка на неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане

17.1. Основни критерии:

17.1.1 Тежка телесна повреда по смисъла на чл. 128(1) НК е налице, ако е причинено: продължително разстройство на съзнанието; постоянна слепота с едното или с двете очи; постоянна глухота; загуба на речта; детеродна неспособност; обезобразяване, което причинява завинаги разстройство на речта или на сетивен орган; загуба на единия бъбрек, слезката или на крило на белия дроб; загуба или осакатяване на крак или ръка; постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота.

17.1.2. Средна телесна повреда по смисъла на чл. 129 (1) е налице, ако е причинено: трайно отслабване на зрението или слуха; трайно затрудняване на речта, на движението на крайниците, снагата или врата, на функциите на половите органи без причиняване на детеродна неспособност; счупване на челюст или избиване на зъби, без които се затруднява дъвченето или говоренето; обезобразяване на лицето или на други части от тялото; постоянно разстройство на здравето, неопасно за живота, или разстройство на здравето, временно опасно за живота; наранявания, които проникват в черепната, гръдната и коремната кухина.

17.1.3. Лека телесна повреда е разстройство на здравето, извън случаите на чл. 128 и 129 НК, включително и когато е причинена болка или страдание без разстройство на здравето.

17.2. Допълнителни критерии:

- брой и вид оперативни интервенции под обща и регионална анестезия;
- поставяне на остеосинтезни средства и други импланти;
- освидетелстване за трайна или временна нетрудоспособност;
- продължителност на оздравителния и възстановителния период;
- наличие на имобилизация и нейната продължителност;
- наличие на трайни и/или загрозяващи белези у пострадалия;
- вероятност за пълно възстановяване или наличието на доживотни увреждания;
- възраст на пострадалия;
- здравословното му състояние преди ПТП;
- социален статус и трудова заетост на пострадалия;
- други фактори с оглед спецификата на конкретния случай.

18. Критерии за оценка на неимуществени вреди вследствие на смърт

18.1. Основен критерий:

Възраст на починалото лице

Възрастови групи:

- 18.1.1. Лица до 18 години;
- 18.1.2. Лица над 18 до 65 години;
- 18.1.3. Лица над 65 години.

18.2. Допълнителни критерии:

- семейно положение – броя на наследниците и тяхната възраст, наличие на деца, здравословното им състояние, както и семейни връзки с други близки роднини;
- социален статус и доходите на починалия приживе;
- средната продължителност на живот, съобразно пола на починалия, на база статистическите данни, генерирани от Националния статистически институт;
- социално-икономическите условия на живот в страната към датата на ПТП;
- съдебната практика по аналогични случаи за съответния период;
- практиката на ЗАД " ЕНЕРГИЯ " по аналогични случаи за съответния период;
- други фактори с оглед спецификата на конкретния случай.

ГЛАВА IV

РАЗМЕР НА ОБЕЗЩЕТИЕТО

19. Определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане

19.1. Размерът на обезщетението се определя въз основа на минималните стойности на основните критерии, за които се отнасят съответните увреждания, като се отчитат и акумулират допълнителни критерии и други фактори (при наличие на такива). Допълнително се обезщетяват и имуществени вреди, свързани с неимуществените, изразяващи се в направени целесъобразни разходи по лечение на увреденото лице като:

лекарства и консумативи, медикаменти, медицинско обслужване, следболнично обслужване и други.

19.2. Минимални стойности :

- За Тежка телесна повреда: 10 000, 00 лева;
- За Средна телесна повреда: 2 500, 00 лева;
- За Лека телесна повреда: 150, 00 лева.

19.3. Размерът на обезщетението не може да бъде по-нисък от посочените минимални стойности на основните критерии, освен при наличие на съпричиняване и/или съвина от страна на увреденото лице.

19.4. При наличие на съпричиняване/съвина, за определяне на крайния размер на обезщетение, ЗЕК при ЗАД "ЕНЕРГИЯ" прилага коефициент, отчитащ наличието на принос от пострадалото/увреденото лице за настъпване на ПТП и на вредоносните последици от него.

20. Определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди вследствие на смърт

20.1. Размерът на обезщетението се определя въз основа на минималните стойности за съответните възрастови граници към основния критерий за оценка на неимуществени вреди вследствие на смърт, като се отчитат и акумулират допълнителни критерии и други фактори. Допълнително се обезщетяват и имуществените вреди вследствие на причинената от ПТП смърт като например разходи за погребение, за обичайни траурни ритуали и други подобни.

20.2. Минимални стойности за определяне размера на обезщетение за загинали лица :

- до 18 години – 30 000,00 лева;
- над 18 години до 65 години – 25 000, 00 лева;
- над 65 години – 20 000,00 лева.

20.3. Размерът на обезщетението за неимуществени вреди вследствие на смърт не може да бъде по-нисък от посочените минимални стойности за съответните възрастови групи, освен при наличие на съпричиняване и /или съвина от страна на увреденото лице.

20.4. При наличие на съпричиняване/съвина, за определяне крайния размер на обезщетение, ЗЕК при ЗАД "ЕНЕРГИЯ" прилага коефициент, отчитащ наличието на принос от пострадалото лице за настъпване на ПТП и на вредоносните последици от него.

21. Размерът на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно нараняване или смърт, причинени при ПТП не може да надхвърля определените от КЗ застрахователни суми.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Дефиниции:

Съпричиняване/съвина: Наличието на принос от страна на пострадалия за настъпване на ПТП и на вредоносните последици от него, като например, но не само: непоставяне на предпазен колан, каска, пресичане на необозначено/забранено за целта място и други подобни;

Пострадало лице: „Пострадало е лицето, което е починало или е претърпяло телесни увреждания, причинени от моторни превозни средства” – чл.265,ал.1 от КЗ

Увредено лице: „Увредено е лицето, включително пострадалото лице, което има право на обезщетение за вреди, причинени от моторни превозни средства”-чл.265,ал.2 от КЗ.

§2. Настоящата методика е приета на заседание на Съвет на директорите на ЗАД „ЕНЕРГИЯ“, проведено на 30.04.2015г. с Протокол № 19.

§3. Правилата на Методиката за определяне размера на обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт, причинени при ПТП са задължителни за всички служители на дружеството.

§4. Настоящата Методика е общодостъпна за всички служители, застраховани и потребители на застрахователни услуги, а текстът на същата е оповестен на официалния сайт на дружеството.

§5. Настоящата Методика се прилага в съответствие с действащите в Република България закони и подзаконови нормативни актове, както и действащите за ЗАД „ЕНЕРГИЯ“ вътрешно нормативни актове, като допълва и конкретизира Правилата на дружеството по уреждане на претенции по застрахователни договори, касаещи предявяването на такива за неимуществени щети по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите.